

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7CdoPr/11/2025
Identifikačné číslo spisu: 8717208821
Dátum vydania rozhodnutia: 28.01.2026
Meno a priezvisko: JUDr. Martina Valentová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2026:8717208821.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne Ing. X. A., narodenej XX. W. XXXX, I., D. XXXX/XX, proti žalovanej Obec Stráne pod Tatrami, IČO: 00326593, Stráne pod Tatrami 2/2, právne zastúpenej advokátom Mgr. Róbertom Liškom, IČO: 42084857, Poprad, Štefánikova 882/39, o určenie neplatnosti skončenia pracovného pomeru s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 9Cpr/23/2017 o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 09. júla 2024 č. k. 3CoPr/6/2023-2383, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobkyňa má právo na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad medzitýmnym rozsudkom z 10. novembra 2022 č. k. 9Cpr/23/2017-2179 určil, že okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 29. júna 2017, obsahujúce 10 dôvodov okamžitého skončenia pracovného pomeru, dané žalovanou žalobkyňou podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákona č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce je neplatné a pracovný pomer trvá (výrok I.) a tiež, že okamžité skončenie pracovného pomeru zo dňa 29. júna 2017, obsahujúce 13 dôvodov okamžitého skončenia pracovného pomeru, dané žalovanou žalobkyňou podľa § 68 ods. 1 písm. b) Zákonníka č. 311/2001 Z. z. Zákonníka práce je neplatné a pracovný pomer trvá (výrok II.).

1.1. Na základe vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané, že žalovaná ako zamestnávateľ uzavrela so žalobkyňou ako zamestnancom dňa 18. novembra 2015 pracovnú zmluvu s nástupom do práce dňa 01. decembra 2015, na vykonávanie práce: samostatný odborný referent, s miestom výkonu práce: Obecný úrad O. pod D., na dobu neurčitú s tým, že podľa bodu 12. obsah tejto zmluvy môže byť zmenený len vtedy, ak sa na jeho zmene dohodnú obaja účastníci písomne, formou dohody o zmene obsahu pracovných podmienok. V ten istý deň účastníci podpísali Pracovnú náplň a Zaradenie zamestnanca do 11. platovej triedy 8. platového stupňa. Žalobkyňi zároveň bolo vystavené Oznámenie o plate s účinnosťou od 01. decembra 2015 a následne Oznámenie o plate s účinnosťou od

01. januára 2016. Následne zmluvné strany uzavreli Dohodu o zmene pracovných podmienok zo dňa 01. apríla 2016, v ktorej sa okrem iného dohodli na zmene pracovnej pozície žalobkyne na pracovnú pozíciu: ekonóm.

1.2. Vychádzajúc z vykonaného dokazovania súd prvej inštancie konštatoval, že žalobkyňa dodržala lehotu na podanie žaloby podľa § 77 Zákonníka práce. Okamžité skončenie pracovného pomeru bolo v tomto prípade dané dvakrát, obidve skončenia pracovného pomeru sú z 29. júna 2017 - jedno obsahuje 10 bodov a bolo doručované mailom 20. júla 2017 o 13:18 hod. a ďalšie obsahujúce 13 bodov bolo doručované mailom 20. júla 2017 o 14:37 hod. a toto bolo zároveň doručované aj prostredníctvom pošty ako zásielky do vlastných rúk, ktorú prevzal manžel žalobkyne dňa 10. júla 2017. Súd prvej inštancie mal z uvedeného za zrejmé, že dôvody okamžitého skončenia pracovného pomeru boli menené a preto mal okamžité skončenia pracovného pomeru za neplatné. Za neplatné ho považoval aj z dôvodu, že nebolo doručené do vlastných rúk zamestnanca, teda žalobkyne, v súlade s § 38 Zákonníka práce. Taktiež nebol daný súhlas v zmysle § 240 ods. 9 Zákonníka práce, resp. zamestnávateľ nepožiadala odborové organizácie o súhlas s prepustením člena výboru zástupcov zamestnancov, požiadala len o prerokovanie a toto bolo doručené zamestnávateľovi až 11. júla 2017, teda až po doručovaní okamžitého skončenia pracovného pomeru obsahujúceho 13 bodov, ktoré bolo prevzaté manželom žalobkyne dňa 10. júla 2017. S okamžitým skončením pracovného pomeru žalobkyne ako chráneným oznamovateľom nebol zamestnávateľovi daný súhlas zo strany inšpektorátu práce v zmysle § 7 ods. 1 a 8 zákona č. 307/2014 Z. z., skutkové vymedzenie dôvodov okamžitého skončenia pracovného pomeru je neurčité, nedostatočne konkretizované. Súd prvej inštancie uviedol, že každý dôvod musí byť vymedzený tak, aby ho nebolo možné zameniť s iným dôvodom.

1.3. Súd prvej inštancie považoval za účelné najprv rozhodnúť medzitýmnym rozsudkom o právnom základe žaloby, teda o neplatnosti okamžitého skončenia pracovného pomeru a trvaní pracovného pomeru. V súvislosti s uvedeným poukázal na to, že Zákonník práce nedefinuje skutočnosť, pre ktorú nemožno od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával, vždy ide o posúdenie individuálnych okolností každého prípadu. Avšak vždy je potrebné vychádzať zo základnej zásady Zákonníka práce v čl. 2, ktorá okrem iného ustanovuje, že výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi. Súd prvej inštancie uviedol, že pri rozhodovaní o tejto výnimke je potrebné prihliadnuť na návrhovú povinnosť zamestnávateľa ako strany žalovanej v konaní, na ktorého sa v tomto prípade presúva dôkazné bremeno. Zamestnávateľ je povinný navrhnuť a preukázať dôvody, vedúce k tomu, že od neho nemožno spravodlivo požadovať, aby zamestnanca, ktorý namieta platnosť skončenia pracovného pomeru, naďalej zamestnával. Ide o výnimočné prípady, najčastejšie pri porušení pracovnej disciplíny s následkom okamžitého skončenia pracovného pomeru, ktoré môžu za určitých okolností túto výnimku odôvodňovať. Podľa súdu prvej inštancie, v tomto prípade animozity medzi žalobkyňou a štatutárnym zástupcom žalovanej nepredstavujú skutočnosť, pre ktorú nemožno od zamestnávateľa - žalovanej spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával, teda neodôvodňujú v tomto smere rozhodnutie v neprospech žalobkyne.

1.4. Súd prvej inštancie uviedol, že v zmysle § 262 ods. 1 CSP o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Uviedol, že o náhrade trov konania sa v zmysle citovaného ustanovenia rozhodne v konečnom rozhodnutí.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 09. júla 2024 č. k. 3CoPr/6/2023-2383 medzitýmny rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (výrok I.).

2.1. Žalovaná rozsudok súdu prvej inštancie napadla odvolaním z dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. f) a písm. h) CSP. Po odvolacom prieskume dospel odvolací súd k záveru, že medzitýmny rozsudok súdu prvej inštancie je vecne správny a v zmysle § 387 CSP ho potvrdil.

2.2. Odvolací súd konštatoval, že súd prvej inštancie v dostatočnom rozsahu zistil skutkový stav, zo zistených skutočností vyvodil správny právny záver a svoje rozhodnutie odôvodnil v rozsahu, ktorá obstoje v konfrontácii s požiadavkami kladenými na kvalitu súdnych rozhodnutí. Uviedol, že v priebehu odvolacieho konania sa týchto skutkových a právnych zisteníach nič nezmenilo, preto si osvojil náležité odôvodnenie súdu prvej inštancie.

2.3. Odvolací súd mal za to, že súd prvej inštancie zistil v dostatočnom rozsahu skutkový stav, keď v danom prípade identifikoval dve Okamžité skončenia pracovného pomeru, ktoré mala dať žalovaná

žalobkyni. Rovnako správne súd prvej inštancie zistil, že dôvody okamžitého skončenia pracovného pomeru boli menené, čo je už aj na prvý pohľad zrejmé z počtu uvedených dôvodov v jednom (11 dôvodov) a v druhom prípade (13 dôvodov). Správne súd prvej inštancie tiež konštatoval, že dôvody okamžitého skončenia pracovného pomeru neboli dostatočne vymedzené a konkretizované, v čom (okrem iného) vzhľadom na neplatnosť okamžitého skončenia pracovného pomeru. V danej spojitosti poukázal odvolací súd na judikát R 4/2002, uverejnený v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu, z ktorého vyplýva: „Konkretizácia dôvodu okamžitého skončenia pracovného pomeru môže byť rôzna; v mnohých prípadoch stačí celkom stručné uvedenie skutočností, oprávňujúcich na skončenie pracovného pomeru týmto spôsobom, zhodné v podstate s ich uvedením v Zákonníku práce a zakladajúcich zákonný dôvod na tento disciplinárny postih, ale vždy tak, aby zamestnancovi bolo zrejmé, ktoré porušenie pracovnej disciplíny sa mu vytýka, a teda je dôvodom skončenia pracovného pomeru.“ Odvolací súd ďalej tiež poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5Cdo/74/2008. Vzhľadom na uvedené bol odvolací súd toho názoru, že dôvody okamžitého skončenia pracovného pomeru neboli dostatočne konkrétne. Nie je z nich zrejmé, kedy malo dôjsť k vytýkaným porušeniam zo strany žalobkyne a kedy sa o nich zamestnávateľ dozvedel, čo je dôležité pre posúdenie subjektívnej a objektívnej lehoty týkajúcej sa možnosti uplatnenia daného dôvodu skončenia pracovného pomeru.

2.4. Odvolací súd sa so súdom prvej inštancie stotožnil aj v konštatovaní, že okamžité skončenie pracovného pomeru nebolo žalobkyni doručené do vlastných rúk v súlade s § 38 Zákonníka práce. Žalovaná namietala, že sa žalobkyňa svojim konaním snažila zmarit' doručenie Okamžitého skončenia pracovného pomeru a že takéto jej konanie nemôže požívať právnu ochranu. Skutočnosť, že ako zástupkyňa zamestnancov mala mať o zamýšľanom postupe žalovanej vedomosť, ešte neznamená, že doručenie zmarila. Odvolací súd poznamenal, že žalovaná nemusela využiť služby poštového podniku, ale okamžité skončenie pracovného pomeru mohla žalobkyni doručiť v zmysle § 38 ods. 1 Zákonníka práce v znení účinnom v relevantnom čase, a to na pracovisku, v jej byte alebo kdekoľvek kde bude zastihnutá. Keďže nebolo preukázané, že žalovaná doručila žalobkyni okamžité skončenie pracovného pomeru do vlastných rúk, je tento právny úkon neplatný podľa § 70 v spojení s § 38 ods. 1 Zákonníka práce.

2.5. Odvolací súd uviedol, že v rozhodnom čase bola žalobkyňa podpredsedníčkou Nezávislej odborovej organizácie pri L. a preto žalovaná ako zamestnávateľ v zmysle § 240 ods. 9 Zákonníka práce potrebovala predchádzajúci súhlas zástupcov zamestnancov na to, aby mohla so žalobkyňou okamžite skončiť pracovný pomer. Uvedeným súhlasom však žalovaná nedisponovala, a preto je Okamžité skončenie pracovného pomeru neplatné aj z tohto dôvodu.

2.6. Žalobkyni bola poskytnutá ochrana podľa zákona č. 307/2014 Z. z. a toto oznámenie bolo doručené Inšpektorátu práce Prešov a žalovanej. Vzhľadom na to, že žalobkyňa nesúhlasila ako chránený oznamovateľ s okamžitým skončením pracovného pomeru, žalovaná predtým, než mala v pláne okamžite ukončiť pracovný pomer so žalobkyňou, musela podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona požiadať Inšpektorát práce o udelenie súhlasu. Súd prvej inštancie podľa názoru odvolacieho súdu správne dospel k záveru, že vzhľadom na to, že žalovaná o predchádzajúci súhlas nežiadala, okamžité skončenie pracovného pomeru je neplatné aj z tohto dôvodu.

2.7. Žalovaná poukázala na to, že žalobkyňa uzavrela nový pracovný pomer, čím dala najavo, že pracovný pomer, ktorý je predmetom daného sporu, považuje za ukončený. Na základe uvedeného žalovaná navrhla aplikáciu ustanovenia § 79 ods. 4 písm. b) Zákonníka práce. Odvolací súd mal za to, že aplikácia tohto ustanovenia v danom prípade neprichádza do úvahy, keďže žalobkyňa aj v čase odvolacieho konania tvrdila, že u žalovanej chce pracovať aj naďalej a žiada, aby ju informovala o podmienkach nástupu do práce. Podľa odvolacieho súdu o vôli žalobkyne naďalej pracovať u žalovanej svedčia aj jej snahy o osobné stretnutia so žalovanou. Uvedené potvrdzuje aj oboma stranami zmienené osobné stretnutie uskutočnené v januári 2023.

2.8. Žalovaná tiež žiadala, aby súd uznal, že nie je možné od nej spravodlivo žiadať, aby žalobkyňu naďalej zamestnávala a to vzhľadom na narušené vzťahy medzi žalobkyňou a inými zamestnancami žalovanej. Odvolací súd uviedol, že v prípade, ak žalovaná tvrdí takúto skutočnosť, musí ju aj hodnoverne preukázať. Odvolací súd vyjadril názor, že vzájomná animozita medzi zamestnancom a zamestnávateľom by možno, s poukazom na konkrétne okolnosti prípadu, zohrávala významnejšiu úlohu, ak by išlo o zamestnávateľa - súkromného podnikateľa, rodinný podnik, kde by výrazné a preukázané naštrbenie vzťahov malo dopad na zdravé pracovné prostredie a od zamestnávateľa by

nebolo možné spravodlivo žiadať, aby dotyčného zamestnanca naďalej zamestnával. Žalobkyňa je však zamestnankyňou obecného úradu a obec je základom územnej samosprávy a jej prioritnou úlohou je všestranný rozvoj územia a potreby jej obyvateľov. Práve obecný úrad zabezpečuje organizačné a administratívne záležitosti. Podľa odvolacieho súdu je aj v uvedenom potrebné hľadať opodstatnenie možnosti žalovanej žalobkyňu naďalej zamestnávať. Aplikáciu § 79 ods. 1 Zákonníka práce nemožno podľa názoru odvolacieho súdu hľadať ani v tom, že žalobkyňa bola oznamovateľkou protispoločenskej činnosti, keďže ide o jej právo a preto ju nemožno sankcionovať vynúteným ukončením pracovného pomeru a rovnako uvedené nemožno vzhľadom ani v samotných dôvodoch, ktoré viedli žalovanú k okamžitému skončeniu pracovného pomeru so žalobkyňou, keďže tieto neboli dostatočne konkretizované.

2.9. Odvolací súd uviedol, že o trovách odvolacieho konania rozhodne súd prvej inštancie v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí v súlade s § 262 ods. 1 CSP.

3. Žalovaná (ďalej aj ako „dovolatelka“) podala voči rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie, ktorého prípustnosť vyvodzovala z § 420 písm. f) a § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

3.1. V súvislosti s dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f) CSP dovolateľka namietala primárne nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu - nedostatočné odôvodnenie rozhodnutí, keď súdy dostatočne nezodpovedali odvoláciu námietku, že nie je od nej možné spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie žalobkyne a odvolací súd vôbec neposúdil osobitosti prejednávanej veci. Odvolací súd stroho skonštatoval, že žalobkyňa je zamestnankyňou obecného úradu, obec je základom územnej samosprávy a že v danom prípade nejde o nejaký podnikateľský subjekt. Dovolatelka uviedla, že pred zákonom sú si všetci rovní a nie je jej známe, na akom základe odvolací súd uvedené vyslovil.

3.2. Dovolací dôvod podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP dovolateľka vymedzila formulovaním právnej otázky: „Je možné od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával, ak od dania výpovede ubehla už dlhšia doba, zamestnanec má inú prácu, vzťahy na pracovisku sú medzi zamestnancami vážne narušené a manžel žalobkyne je obžalovaný zo zločinu, ktorý sa týka zamestnávateľa podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce?“ Dovolateľka uviedla, že podľa jej mienky odvolací súd predmetnú otázku posúdil nesprávne. Dovolateľka argumentovala, že žalobkyňa počas trvania pracovného pomeru aj napriek opakovaným pokynom nadriadeného (starostu obce), o čom bolo predložených množstvo dôkazov, odmietala akúkoľvek osobnú účasť na vybavovaní agendy priamo na obecnom úrade a na tomto postojí zotrvala. Bola opakovane zamestnávateľom vyzvaná na to, aby sa na pracovisko dostavila a vykonávala prácu v zmysle pracovnej zmluvy. Žalobkyňa sa však na pracovisko nedostavila a prácu nevykonávala. Podľa dovolateľky tak z jej strany ďalšie zamestnávanie žalobkyne neprichádza do úvahy - žalobkyňa vyvíja nátlak na starostu obce a útočí aj na právneho zástupcu obce, čím podľa dovolateľky prekračuje hranicu dobrých mravov. Žalobkyňa dlhodobo narúša a zaťažuje činnosť obecného úradu svojimi žalobami, žiadosťami a podaniami a zamestnanci žalovanej vystupujú ako svedkovia obžaloby v trestnej veci vedenej voči manželovi žalobkyne, vedenej na Okresnom súde Kežmarok, sp. zn. KK-11T/23/2023. Vzťahy sú teda vážne narušené a to nad rámec bežných nedorozumení alebo osobnej averzie. Dovolaním tiež namietala, že v uvedenej súvislosti jej bolo v odvolacom konaní tiež odňaté právo brániť svoje práva a oprávnené záujmy, keďže nemohla zaujať stanovisko k vyjadreniu žalobkyne k danej problematike. Odvolací súd podľa dovolateľky tiež nesprávne aplikoval procesnú zásadu, že dôkazné bremeno týkajúce sa skutočností, leží na účastníkovi konania, ktorý existenciu takýchto skutočností tvrdí.

3.3. Dovolateľka navrhla, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu a (medzitýmny) rozsudok súdu prvej inštancie zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. Zároveň v zmysle § 444 CSP dovolaciemu súdu navrhla, aby odložil vykonateľnosť medzitýmneho rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s rozsudkom odvolacieho súdu až do právoplatnosti rozhodnutia o dovolaní žalovanej.

4. Žalobkyňa vo vyjadrení k dovolaniu uviedla, že rozhodnutie súdu prvej inštancie, ako aj rozhodnutie odvolacieho súdu sú vydané v súlade so zákonom a po riadnom dokazovaní a s riadnym posúdením skutkového stavu. Uviedla, že v dovolaní nastolená otázka nebola nastolená v rámci odvolacieho konania tak, ako to je prezentované v dovolaní. Navrhla, aby dovolací súd dovolanie odmietol ako neprípustné, alternatívne, aby ho zamietol ako nedôvodné. Zároveň navrhla, aby dovolací súd zamietol aj návrh žalovanej odložiť vykonateľnosť medzitýmneho rozsudku súdu prvej inštancie v spojení s rozsudkom

odvolacieho súdu ako nedôvodný.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej ako „dovolací súd“ alebo „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP), dospel k záveru, že dovolanie treba odmietnuť. Na stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu je daná právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a určovať koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti.

8. Obsahom základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky je poskytnúť uplatňovanému právu súdnu ochranu, avšak len za predpokladu, že sú splnené procesné podmienky súdneho konania (porov. napr. rozhodnutia ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 80/09, II. ÚS 79/08, IV. ÚS 476/2012). Dovolací súd preto pristupuje k podanému dovolaniu tak, že najskôr skúma, či je procesne prípustné; k posúdeniu opodstatnenosti dovolania (t. j. posúdeniu, či je v ňom opodstatnene uplatnený dovolací dôvod) sa dovolací súd dostáva len v prípade prijatia záveru, že dovolanie je prípustné.

9. Dovolanie je prípustné, ak jeho prípustnosť vyplýva z ustanovenia § 420 CSP alebo § 421 CSP. Dôvody zakladajúce prípustnosť dovolania treba dôsledne odlišovať od dôvodov, ktoré zakladajú opodstatnenosť dovolania. Opodstatnené (dôvodné) je také prípustné dovolanie, v ktorom je oprávnené uplatnený dovolací dôvod. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). V prípade dovolania prípustného podľa § 420 CSP je dovolacím dôvodom procesná vada zmätočnosti uvedená v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP), pri dovolaní, ktoré je prípustné podľa § 421 ods. 1 CSP, je dovolacím dôvodom nesprávne právne posúdenie veci (§ 432 ods. 1 CSP).

10. V posudzovanej veci dovolateľka v dovolaní uviedla, že dovolanie opiera o dovolacie dôvody podľa § 420 písm. f) CSP a § 421 ods. 1 písm. b) CSP, ktorými je dovolací súd viazaný (§ 440 CSP).

Dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP

11. Podľa § 420 písm. f) CSP je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

12. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 420 CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil chýb vymenovaných v tomto ustanovení, ale rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) odvolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď sp. zn. 3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

13. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu zmätočnosti uvedenú v § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci

procesnej strane, aby (procesnou aktivitou) uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

14. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03).

15. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu vydaných do 30. júna 2016 tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci (to, ako súd viedol spor) znemožňujúca strane sporu realizáciu jej procesných oprávnení a mariača možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1Cdo/6/2014, 3Cdo/38/2015, 5Cdo/201/2011, 6Cdo/90/2012). Tento pojem nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou uplatneného nároku.

16. V posudzovanej veci žalovaná namietaním konania žalobkyne v rozpore so Základnými zásadami Zákonníka práce (čl. 2., 5.) a nedostatočným zodpovedaním odvolacej námietky nemožnosti od zamestnávateľa spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie žalobkyne v postavení zamestnanca (avšak len vo všeobecnej rovine - pozn.), spája presvedčenie, že odvolací súd (rovnako ako súd prvoinštančný) svojím procesným postupom zasiahol do jej práva na spravodlivý súdny proces.

17. V zmysle § 428 CSP je dovolateľ povinný o. i. uviesť, z akých dôvodov dovolaním napadnuté rozhodnutie považuje za nesprávne a tento dovolací dôvod (resp. dôvody) vymedziť spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP. Uvedené je podstatné a smerodajné aj pre samotný dovolací súd, pretože ten je v súlade s dispozičnou zásadou viazaný uplatnenými dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP), vrátane ich obsahového i rozsahového vymedzenia a z iných než dovolateľom uplatnených dôvodov napadnuté rozhodnutie preskúmať nemôže. Ak teda dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP, tento nedostatok má za následok odmietnutie dovolania.

18. Požiadavka, aby dovolateľ v dovolaní uviedol, v čom vidí splnenie predpokladov prípustnosti dovolania, je podľa citovaného procesného ustanovenia obligatórnou náležitosťou dovolania. V posudzovanom prípade síce dovolateľka v dovolaní úplne jednoznačne uplatnila dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP, ale v súlade s § 431 ods. 2 CSP nešpecifikovala, v čom konkrétne spočíva ňou definovaná vada zmätočnosti konania (nepreskúmateľnosť zodpovedania odvolacej námietky nemožnosti od zamestnávateľa spravodlivo požadovať ďalšie zamestnávanie zamestnanca) predpokladaná v § 420 písm. f) CSP. Dovolateľka vo svojom dovolaní v tejto súvislosti neuviedla žiadne relevantné, resp. vecné argumenty, iba prezentuje nesúhlas a nespokojnosť s rozhodnutiami súdov a s vysporiadaním sa s jej odvolacou argumentáciou. Ani z obsahu dovolania (§ 124 ods. 1 CSP) nie je možné vyvodiť, v čom konkrétnom, v ktorom adresnom procesnom postupe dovolateľka vidí porušenie svojho práva na spravodlivý proces. Výhrady dovolateľky v tomto smere sú zásadne len všeobecné, čím dovolateľka nevymedzila uplatnený dovolací dôvod spôsobom uvedeným v § 431 až § 435 CSP.

19. V danej súvislosti najvyšší súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek dovolania z hľadiska namietanej zmätočnej vady v zmysle § 420 písm. f) CSP, správnosť právnych záverov (v danom prípade namietanie konania žalobkyne v rozpore s čl. 2. a 5. Základných zásad Zákonníka práce), ku ktorým odvolací súd dospel, nie je relevantná, lebo prípadné nesprávne právne posúdenie prípustnosť dovolania podľa ustanovenia § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom odvolacieho súdu nestotožňuje, nemôže viesť k

záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia (napr. I. ÚS 188/06). Navyše do obsahu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v zásade nepatrí ani právo procesnej strany vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia navrhnutých dôkazov súdom, prípadne sa dožadovať navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (porovnaj I. ÚS 97/97).

20. Znamená to, že nesprávne právne posúdenie veci dovolateľka neprípustne namietala cez dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP.

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP

21. Žalovaná prípustnosť podaného dovolania bez náležitého determinovania vyvodzovala aj z ustanovení § 421 ods. 1 písm. b) CSP.

22. V súvislosti s dovolaním žalobcu podaným podľa § 421 ods. 1 CSP najvyšší súd uvádza, že okrem formálneho označenia ustanovenia § 421 ods. 1 písm. b) CSP žalovaná, kvalifikovane zastúpená advokátom, v podanom dovolaní formulovala právnu otázku, ktorú mal odvolací súd vyriešiť nesprávne, konkrétne či „Je možné od zamestnávateľa spravodlivo požadovať, aby zamestnanca naďalej zamestnával, ak od dania výpovede ubehla už dlhšia doba, zamestnanec má inú prácu, vzťahy na pracovisku sú medzi zamestnancami vážne narušené a manžel žalobkyne je obžalovaný zo zločinu, ktorý sa týka zamestnávateľa podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce?“.

23. Dovolateľka v rozsahu prípadného nesprávneho právneho posúdenia veci nesúhlasila s rozhodnutiami nižších súdov, v dovolaní ale v súvislosti s vymedzeným dovolacím dôvodom v konkrétnom predostrela novú právnu argumentáciu, ktorá nebola predmetom odvolania. Dovolací súd v danej súvislosti zdôrazňuje, že k procesným podmienkam v odvolacom konaní patrí aj to - v rámci zavedenej zásady koncentrácie konania - že odvolateľ je povinný v podanom odvolaní a v určitom obmedzenom čase - odvolacej lehote, uviesť údaje o tom, z akého dôvodu uvedeného v § 365 ods. 1 CSP rozhodnutie súdu prvej inštancie napáda. Dôvody, na základe ktorých sa rozhodnutie odvolaním napáda môže odvolateľ meniť, modifikovať a dopĺňať, toto právo však môže využiť len do uplynutia lehoty na odvolanie. Uplynutím lehoty na odvolanie možnosť odvolateľa dopĺňať dôvody odvolania zaniká. Odvolací súd je dôvodmi odvolania viazaný, čím sa obmedzuje preskúmacia právomoc odvolacieho súdu maximálne na dôvody vymedzené v odvolaní. Odvolací súd je viazaný dôvodmi uvedenými v odvolaní, ktoré boli uvedené v odvolacej lehote (§ 360 a § 362 CSP) a ktorých existencia sa v konaní súčasne aj preukázala. (primerane pozri uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 5Cdo/279/2010).

24. Dovolací súd v súvislosti s dovolaním žalovanej preto zdôrazňuje, že dovolanie ako mimoriadny opravný prostriedok je vo vzťahu k odvolaniu ako riadnemu opravnému prostriedku subsidiárny nielen z procesného hľadiska - teda že dovolanie možno podať len proti rozhodnutiu vydanému v odvolacom konaní (čo znamená, že odvolacie konanie predchádza dovolaciemu konaniu), ale aj z hmotnoprávneho hľadiska, ktoré zohľadňuje skutočnosť, že dovolateľ môže v mimoriadnom opravnom prostriedku (úspešne) argumentovať len takými dôvodmi, ktoré namietol už v rámci riadneho opravného prostriedku a ktoré boli meritórne posudzované odvolacím súdom. V prípade, že takéto námietky v odvolacom konaní neuplatnil, hoci tak urobiť mohol a mal, tieto námietky ex post nemôžu byť spôsobilé založiť prípustnosť dovolania.

25. Všeobecne princíp subsidiarity vychádza z toho, že najlepšie postaveným k plneniu úloh sú najnižšie články hierarchie súdov; vyššie články systému zasahujú len vtedy, kedy už prípad nemôže byť riešený na úrovni článku nižšieho. Ide o všeobecný princíp organizácie celej spoločnosti a súdnictva osobitne.

26. Z princípu racionálneho, efektívneho a inštančného súdneho konania o dovolaní vyplýva, že dovolateľ musí uplatniť celú argumentáciu, ktorú považuje za významnú, rovnako ako všetky dovolacie návrhy už v odvolacom konaní. Úlohou dovolacieho súdu je potom posúdiť, či tieto argumenty a návrhy odvolací súd riadne preskúmal a či k nim zaujal správny právny záver. Povedané inými slovami, nedávalo by žiaden rozumný zmysel, aby podstatné argumenty a návrhy, ktoré mohol (a mal) dovolateľ

uplatniť už v predchádzajúcom odvolacom konaní, predkladal až dovolaciemu súdu. Takto by totiž nastala celkom absurdná situácia, kedy by najvyšší súd preskúmaval rozsudok odvolacieho súdu (teda jeho „zákonnú správnosť a spravodlivosť“), hoci by však tento odvolací súd nemal žiaden dôvod, pre ktorý by sa mohol (a mal) zaoberať určitou argumentáciou, ktorá mu nebola známa (zrejme), pretože ju dovolateľ nepoužil a „vyčkal“ by s ňou až na konanie pred dovolacím súdom. Inak povedané, dovolanie nemôže predstavovať nástroj na obchádzanie (hoci aj neúmyselné) povinnosti vyčerpania riadnych procesných prostriedkov na ochranu subjektívnych práv dovolateľa, a to nielen formálne, ale aj materiálne, dispozične, teda obsahovo vecne (argumentačne); hodnotové obmedzenie prípustnosti opravného prostriedku nepredstavuje odmietnutie spravodlivosti.

27. Porovnávajúc odvoláciu a dovoláciu argumentáciu žalovanej v časti namietania nesprávneho právneho posúdenia podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP (pozri časť III. dovolania) niet pochyb o tom, že dovolateľkou obsahové i rozsahové vymedzenie nesprávne právne posúdenie, žalovaná predostrela až v dovolaní, keďže jej zásadné namietania z odvolania (pozri bod 15. až 19. odvolania) z kvantitatívneho a kvalitatívneho hľadiska nezodpovedajú tým z dovolania. Ak potom žalovaná dovolacie námietky, zakladajúce prípustnosť a dôvodnosť dovolania, neuplatnila v odvolacom konaní, nemôže ich odvolací súd posudzovať pre nedostatok svojej právomoci (§ 419 CSP a contrario).

28. Dovolací súd na tomto mieste považuje za potrebné tiež zdôrazniť aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu procesu rigoróznejšieho a odborne náročnejšieho typického v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

29. Najvyšší súd preto dospel k záveru, že argumentácia dovolateľky majúca presvedčiť o naplnení dovolacieho dôvodu v zmysle § 421 ods. 1 písm. b) CSP je nielen nedostatočná a v podanom dovolaní nevymedzená spôsobom zodpovedajúcim ustanoveniam §§ 431 až § 435 CSP ale aj nespôsobilá založiť prípustnosť dovolania.

30. Na podklade dovolania trpiaceho uvedenými deficitmi preto nebolo možné uskutočniť meritórny dovolací prieskum a neostávalo tak iné, než s takýmto podaním naložiť podľa § 447 písm. c), podľa ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (dovolanie podľa § 420 písm. f) CSP), a písm. f) CSP, podľa ktorého dovolací súd odmietne dovolanie, ak dovolacie dôvody nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v ustanoveniach § 431 až § 435 CSP (dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP).

31. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

32. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.